

Yritysvaikutusten arviointi

Khall 06.11.2023 § 222

Valmistelija:
kunnanjohtaja Mervi Pääkkö
puh. 044 781 1250
mervi.paakko@parikkala.fi

Kunnan tehtävänä on kuntalain 1.2 §:n mukaan edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa. Yksi tärkeimmistä kunnan tehtävistä on luoda edellytykset yritystoiminnalle. Yritysvaikutusten arvioinnin käyttöönotto on osa kunnanvaltuuston hyväksymää kuntastrategian Kestävää kasvua ja elinvoimaa -painopisteen tavoitteiden toimeenpanoa.

Yritystoiminnan kehittyminen ja menestyminen vaikuttavat myös kuntien menestykseen, koska yritykset tuottavat huomattavan osan kuntien verotuloista. Suurella osalla kuntien päätöksistä on vaikutuksia yrityksiin ja niiden toimintaedellytyksiin. Päätösten systemaattisella etukäteisarvioinnilla kunta voi edesauttaa yritysten menestymistä kunnan alueella. Yritysvaikutusten arviointi ei tarkoita, että päätökset tehtäisiin yrittäjien ehdoilla. Yritysvaikutusten arviointi lisää yrittäjyysmyönteisyyden todennäköisyyttä ja vähentää riskiä tehdä yrittäjyyden kannalta haitallisia päätöksiä. Keskeistä on, että yritysvaikutusten arvioinnilla tähdätään siihen, että päätöksillä poistetaan yrittäjyyden esteitä eikä luoda niitä.

Yritysvaikutusten arviointia käytetään seuraavanlaisista asioista päätettäessä:

- Kunnan toimintaa ohjaavat strategiat
- Hankinnat
- Palvelusetelin käyttöönotto
- Palvelujen ulkoistukset ja palvelujen ostot
- Toimintojen yhtiöittäminen
- Maankäyttö ja kaavoitus
- Rakennus- ja ympäristövalvonnan vasteajat
- Liikennesuunnitelmat ja liikenneratkaisut
- Tilaratkaisut
- Yrityspalvelut kunnan yrityksille
- Koulutus
- Investoinnit
- Ilmastotoimet – hiilineutraalius
- Energian tuottaminen
- Veden hinnan muutokset
- Taksat
- Lainsäädäntöuudistusten toimeenpano

Arviointi ei ole itseisarvo, vaan keino tuoda lisäarvoa valmisteluun ja päätöksentekoon. Yritysvaikutusten arvioinnit ovat suuntaa-antavia työkaluja, joiden tulee olla sisällöltään objektiivisia. Arviointi auttaa toisaalta sovittamaan erilaisia intressejä yhteen ja toisaalta johtaa siihen, että päätöksiä tehdään tietoisina niiden vaikutuksista. Yritysvaikutusten arvioinnin tavoitteena on lisätä valmistelun läpinäkyvyyttä ja varmistaa päätösten tasapuolisuus yritysten kesken. Näin luottamushenkilötkin voivat harkita palveluiden tuottamisvaihtoehtoja ja siten ottaa paremmin vastuuta päätöksenteosta ja sen seuraamuksista.

Esittelijä: Kunnanjohtaja Pääkkö Mervi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää velvoittaa elinvoimalautakunnan valmistelemaan yritysvaikutusten arvioinnin prosessin ja käyttöönoton siten, että kunnanvaltuusto hyväksyy arvioinnin käyttöönoton 31.3.2024 mennessä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Elinvltk 14.02.2024 § 7

Valmistelija:

elinvoimapäällikkö Taina Tolkki

puh. 044 781 1901

taina.tolkki@parikkala.fi

Yritysvaikutusten arviointi on prosessi, jonka avulla kunta pyrkii tunnistamaan valmistelussa olevien päätösten yritysvaikutukset jo ennalta. Arviointi antaa kunnassa toimiville yrityksille paremmat toimintaedellytykset ja lisää näin kunnan elinvoimaisuutta.

Kuntien tekemät päätökset esim. kaavoitus-, hankinta-, koulutus- tai asuntopolitiikassa vaikuttavat usein joko suoraan tai välillisesti alueen yrityksiin, työpaikkoihin tai paikallisten yrittäjien menestymisen mahdollisuuksiin. On huomioitava, että yritysvaikutusten arviointi ei tarkoita sitä, että päätöksiä tehtäisiin yritysten ehdoilla. Arvioinnin tarkoitus on varmistaa, että päätöksentekijä harkitsee asiaa myös yritysten näkökulmasta. Jos vaikutukset todetaan seutukunnan yritysten kannalta negatiivisiksi, pitää pohtia, olisiko asiassa mahdollista toimia toisin. Lisäksi etukäteisarvioinnilla pystytään optimoimaan päätösten mahdolliset myönteiset vaikutukset.

Yritysvaikutusten arviointi on kunnan kannalta hyödyllistä useasta näkökulmasta:

Paikallisen talouden tukeminen: Yritysvaikutusten arvioinnin avulla kunta voi tunnistaa päätösten positiiviset ja negatiiviset vaikutukset paikallisiin yrityksiin. Tämä auttaa suuntaamaan resursseja ja tukitoimia siten, että ne tukevat paikallista taloutta ja yritystoimintaa.

Riskien hallinta: Yritysvaikutusten arvioinnin avulla kunta voi tunnistaa päätösten mahdolliset riskit paikallisille yrityksille ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin riskien hallitsemiseksi ja lieventämiseksi.

Innovaatioiden edistäminen: Yritysvaikutusten arvioinnin avulla kunta voi tunnistaa mahdollisuudet edistää innovaatioita ja uutta liiketoimintaa paikallisella tasolla. Tämä voi luoda uusia mahdollisuuksia yrityksille ja tukea alueen talouskasvua.

Läpinäkyvyys ja luottamus: Yritysvaikutusten arvioinnin avulla kunta voi lisätä päätöksentekoprosessin läpinäkyvyyttä ja parantaa sidosryhmien luottamusta kuntaan. Tämä voi edistää yhteistyötä ja vuorovaikutusta kunnan ja paikallisten yritysten välillä.

Sidosryhmien osallistaminen: Yritysvaikutusten arviointi tarjoaa mahdollisuuden parantaa vuorovaikutusta sidosryhmien, kuten paikallisten

yritysten, kanssa ja voi antaa heille mahdollisuuden osallistua päätöksentekoprosessiin Tämä auttaa varmistamaan, että päätökset ovat linjassa paikallisten yritysten tarpeiden kanssa.

Onnistunut yritysvaikutusten arviointi on säännöllistä, suunnitelmallista ja jatkuvaa, ja edellyttää koko organisaation sitoutumista. Arviointia varten tarvitaan selkeät ohjeet siitä, miten arviointi suoritetaan, mitkä ovat arvioinnin keskeiset näkökohdat ja miten arviointitulokset otetaan huomioon päätöksenteossa. Tässä käytetään apuna lomaketta. Luonnos yritysvaikutusten arvioinnin käyttöönottoon ja soveltamiseen liittyvistä ohjeista sekä arviointilomakeluonnos lähetetään lautakunnan jäsenille oheismateriaalina. Luonnosta käsitellään ja muokataan tarpeen mukaan lautakunnan kokouksessa.

Esittelijä: Elinvoimapäällikkö Tolkki Taina

Päätösehdotus

Lautakunta hyväksyy kokouksessaan ohjeistuksen ja lomakkeet, joita käytetään yritysvaikutusten arviointiprosessissa sekä esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle yritysvaikutusten arvioinnin käyttöönottoa kunnan päätöksenteossa huhtikuun 2024 alusta alkaen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Khall 19.02.2024 § 22
129/00.01.03/2023

Valmistelija:
kunnanjohtaja Mervi Pääkkö
puh. 044 781 1250
mervi.paakko@parikkala.fi

Kunnassa tehtävät päätökset ovat useimmiten mittavia ja laajoja, ja ne vaikuttavat monella tavalla kuntalaisiin, eri sidosryhmiin ja kunnan talouteen. Siksi päättäjien tulee voida arvioida eri päätösvaihtoehtojen vaikutuksia kokonaisvaltaisesti ja pitkällä aikajänteellä. Vaikutusten ennakoarviointi kunnallisessa päätöksenteossa lisää luottamushenkilöiden arvopohjaista päätöksentekoa ja käynnistää arvokeskustelun halutuista vaikutuksista. Läpinäkyvyys ja avoimuus edellyttävät, että laaditaan vaihtoehtoisia päätösesityksiä ja punnitaan tarkasti niiden vaikutuksia. Reagoinnista ennakoivaan toimintatapaan siirtyminen helpottaa toiminnan suunnitelmallisuutta ja vähentää poukkoilevaa valmistelua ja päätöksentekoa.

Eri toimijoiden roolit yritysvaikutusten arvioinnissa:

Valmisteleva viranhaltija: Asian valmistelijan vastuulla on huolehtia, että yritysvaikutusten arviointi toteutetaan prosessin ohjeistusten mukaisesti osana valmistelua. Valmistelija huolehtii myös siitä, että arviointi tuodaan johtoryhmän käsittelyyn.

Johtoryhmä: Johtoryhmän tehtävänä on käydä kaikki tehdyt yritysvaikutusten arvioinnit läpi ja tehdä päätöksiä/esityksiä mahdollisesti arvioinnin tulosten perusteella tehtävistä muutoksista suunniteltuun etenemiseen tai jatkotoimenpiteisiin.

Päätöksentekijä: Päätöksentekijän, viranhaltijan tai toimielimen, vastuulla on yritysvaikutusten arvioinnin tulosten käsittely ennen päätöstä ja tarvittaessa tulosten edellyttämistä muutoksista päättäminen.

Elinvoimapäällikkö: Elinvoimapäällikkö elinvoimalautakunnan valmistelijana huolehtii siitä, että toteutetut yritysvaikutusten arvioinnit viedään elinvoimalautakunnalle tiedoksi.

Elinvoimalautakunta: Elinvoimalautakunta seuraa yritysvaikutusten arvioinnin toteutumista osana kunnan päätöksentekoa ja ottaa kantaa pyydettyä tai tarvittaessa. Elinvoimalautakunta ja elinvoimapäällikkö ohjaavat ja opastavat yritysvaikutusten arvioinnissa tarvittaessa sekä huolehtivat yritysvaikutusten arviointimallin päivittämisestä kulloinkin voimassa olevan elinvoimaohjelman mukaiseksi.

Esittelijä: Kunnanjohtaja Pääkkö Mervi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi yritysvaikutusten arvioinnin käyttöönottoa laadittuine lomakkeineen 1.4.2024 alkaen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkintä 1: elinvoimapäällikkö Taina Tolkki selosti asiaa kokouksessa ennen päätöksentekoa klo 14.03 - 14.16.

Merkintä 2: Maija Valkeapää saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn alkaessa klo 14.03.